

TIELINJASUUNNITELMA-ALUEEN
MUINAISJÄÄNNÖSTEN INVENTOINTI VÄLILLÄ
MIKKELI SILVASTI - RISTIINA RAHIKKALA

Timo Sepänmaa 1996

Johdanto

TVL:n Mikkelin tiepiiri kysyi keväällä 1996 Savonlinnan maakuntamuseon kantaa muinaisjäännösinventoinnin tarpeellisuudesta Mikkelin Silvastin ja Ristiinan Rahikkalan välillä toteutettavan uuden tielinjasuunnitelman osalta. Koska tielinjan lähituntumasta tunnettiin muutamia sekä kiinteitä muinaisjäännöksiä että irtolöytöjä, ja kun kartta-analyysin perusteella potentiaalisia muinaisjäännösalueita osui suunnitelluille linjausvaihtoehdoille, katsottiin maastotyöt alueella tarpeellisiksi. Inventointityötä valittiin suorittamaan Timo Sepänmaa.

Työn toteutus

Työn ensimmäinen vaihe oli suunnitelma-alueen muinaislöytöjen selvittäminen noin 1 kilometrin säteellä sekä tarkemman kartta-analyysin teko. Luettelo tielinjan lähialueen muinaisjäännöksistä on liitteessä 1. Muinaisjäännökset ja irtolöydöt on myös merkitty karttaliitteelle 4.

Maastossa tarkastettiin suunnitellut linjausvaihtoehdot niillä aueilla, joilla kartta-analyysin perusteella voitiin odottaa löytyvän eri tyyppisiä muinaisjäännöksiä. Muiltakin osin alue tarkastettiin pintapuolisesti, vähintään polkupyörän satulasta silmäillen.

Tarkastetut alueet

1. Silvastin risteys - kahvila Kaisan kamari

Kyseinen tieosuus on noin 1,3 km pitkä ja käsittää vanhan Tuukkalan kylätien ympäristössä olevan mahdollisesti rautakaudelta periytyvän maatalousmaiseman länsireunan. Lukuunottamatta Silvastin aluetta, joka nykyisin on rakennettu täyteen pientaloja, vaikuttaa päätien länsipuolinen asutusa selkeästi nuoremmalta kuin itäpuolinen. Määrävänä tekijänä näyttäisi tässä olevan Muinais-Saimaan maksimiranta (n. 3000 eKr.), joka tällä alueella on noin 90 metrin korkeustasolla ja jonka tienoille tai alapuolelle Mikkelin seudun rautakautiset löydöt valtaosin keskittyvät - kuten tietysti kivikautisetkin. Muinaisjäännösten esiintyminen tielinjan alueella vaikutti siten melko mahdolliselta. Lähialueelta tunnettiin entuudestaan Valkolan rautakautinen asuinpaikka (Mikkelin mlk, kohde 6) tielinjasta 300 m itään, Silvastin soikean kupurasoljen löytöpaikka tielinjan pohjoispäästä 200 m länteen (Mikkelin kaupunki, kohde 32; alue nykyisin rakennettua) sekä Vanha-Tuukkalan hevosenkenkäsoljen löytöpaikka tiestä 600 m itään (Mikkelin mlk, kohde 24).

Suunnitelmien mukaan tielinja tulee kulkemaan tällä osuudella nykyisellä paikalla, vain levenemään länsipuolelle. Inventointi keskitettiin siis nykyisen tien tuntumaan, pääasiassa 50 metrin säteelle. Avoimna olleet kynnetyt pellot käveltiin läpi. Parin tielinjan varrella olevan kalmistoille sopivalta vaikuttavan kalliokumpareen aluetta tutkittiin mm. metallinilmäsimen avulla tarkemmin. Linjan pohjoispään itäpuolella olevan osittain metsittyneen moreeniharjanteen aluetta tutkittiin myös tarkoin. Vain viimeksimainitulta alueelta saatiin uusia muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja. Alueelta löytyi rautakautisilta kumpuhaldoilta näyttäviä, mutta sellaisiksi varmentamattomia kumpareita (Mikkelin kaupunki, kohde 50) sekä ilmeisesti melko uusi raudanvalmistukseen liittyvä kumpu (Mikkelin kaupunki, kohde 51). Kohteen 50 tienoilta on suunniteltu

liittymätietä Silvastin risteysten ja Tuukkalan vanhan kylätien välille. Kohteiden 50 ja 51 tarkastuskertomukset ovat tämän kertomuksen liitteinä 2-3,

2. Kahvila Kaisan kamari - Hangastenmaan tienhaara

Kaisan kamarin ja Hangastenmaan välinen tieosuus on pituudeltaan noin 11,5 km. Kartta-analyysin ja muiden ennakkotietojen perusteella tämä osuus vaikutti vähemmän lupaavalta esihistoriallisten muinaisjäännösten kannalta kuin edellinen. Suunnitelmien mukaan tielinja tulee kulkemaan pääasiassa nykyistä linjaa, suurimpia poikkeuksia on suunnitelmissa Ristiinan Vitsiälän (Löydön) seudulla.

Lähialueelta ei tunnettu muinaisjäännöksiä tai irtolöytöjä entuudestaan. Otollisimmilta vaikuttavia alueita oli kartta-analyysin perusteella Olkkolanniemen Kivisillanajan tienoo, jonne on ulottunut Muinais-Saimaan lahti, ja jossa siten oli mahdollista löytää kivi- ja rautakautisia asuinpaikkoja. Alue vaikutti etukäteen myös rautakauden kannalta potentiaaliselta, noin kilometrin päästä koilliseen Leniuksen tilalta tunnetaan rautakautisia löytöjä. Inventointi tehtiin pääasiassa kävelemällä alueen avoimina olevilla pelloilla. Mitään merkkejä muinaisjäännöksistä ei tavattu.

Toinen muinaisjäännösten kannalta lupaava alue oli Vitsiälän seutu Sokkalanmäeltä Rajamaan kohdille. Alueelle on ulottunut Muinais-Saimaan lahti ja seutu on vanhaa kulttuurimaisemaa. Sekä kivi- että rautakauden löytyminen vaikutti mahdolliselta. Maastossa käveltiin kynnettyjä peltoja lupaavan näköisillä paikoilla. Mitään merkkejä muinaisjäännöksistä ei havaittu. Seutua on tutkittu melko tarkaan (muiden kuin peltoalueiden osalta) vuoden 1992 Ristiinan muinaisjäännösinventoinnin yhteydessä (Sepänmaa). Tuolloisten etsintöjen yhtenä innoittajana oli päätien varressa Sokkalanmäen kohdalla tienleikkauksessa kasvaneet tummatulikukat. Kasvi liittyy Kimmo Seppäsen tutkimusten mukaan varsin selkeästi rautakautisiin muinaisjäännöksiin, mm. Mikkelin seudulla. Vitsiälän seudulta ei etsinnöistä huolimatta ole löytynyt rautakautta.

Muu osa tästä tielinja-alueesta oli luonteeltaan sellaista, että muinaisjäännösten esiintyminen ei vaikuttanut todennäköiseltä.

3. Hangastenmaan tienhaara - Mäntyharjun tienhaara

Osuus on noin 3 km pitkä. Seudulta ei tunnettu entuudestaan muinaisjäännöksiä. Lähin irtolöytö (kiviesine) on Liikalan kylästä - nykyistä Ristiinan kirkonkylän seutua, mutta esineen tarkempaa löytöpaikkaa ei tunneta. Tielinja alue vaikutti kuitenkin varsin lupaavalta. Seutu on ollut suurteksi osaksi Muinais-Saimaan alueella, ja niin kivi- kuin rautakaudenkin löytyminen vaikutti mahdolliselta. Erityisesti Ylä-Kaatlammen itäpuolinen alue eli Arpialankangas vaikutti etukäteen lupaavalta kivi- ja rautakautisten asuinpaikkojen kannalta. Tielinja on suunnitelmissa oikaista Ala-Kaatlammen eteläpohjukan kautta. Seutu ei kuitenkaan maastossa täyttänyt odotuksia - asuinpaikkojen kannalta otollinen hiekkamaa rajautui alueella Muinais-Saimaan yläpuolisille tasoille. Muinais-Saimaan rantatasoilla (joista yksi, ilmeisesti korkein, on selvästi havaittavissa) oli suppealla alueella hyvin hienojakoista hiekkaa, muuten kalliota, moreenia ym. vähemmän suotuisaa maaperää. Tälle suppealle alueelle, muinaisen törmän päälle tehtiin useita koekuoppia, mutta mitään viitteitä muinaisjäännöksistä ei tavattu. Alue Ristiinan kirkonkylään kääntyvästä tienhaarasta Mäntyharjun tienhaaraan vaikutti sekä kivi- että varhaismetallikauden, ehkä myös rautakauden suhteen. Maaperä alueella on kuitenkin ainakin asuinpaikkojen suhteen liian kivistä moreenia. Alueen metsiköt tutkittiin melko kattavasti (mm. suunniteltujen tienliittymien kohdilla) mm. koekuoppituen, peltoalueet sen sijaan olivat kesannolla eikä niitä voitu siten tutkia. Täältäkin alueelta ei havaittu muinaisjäännöksiä.

Tulosten arviointia

Tielinjainventoinnin yhteydessä löytyi siis kaksi muinaisjäännöstä: Mikkelin kaupunki 50 ja 51 (röykkiökohteita). Kyseisistä kohteista toinen (n:o 50) on selvästi tiesuunnitelmien (liittymä) alueella (ks. tarkastuskertomus, liite). Kyseisen kohteen osalta tulee tielaitoksen ja museoviraston sopia keskenään mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Muilta osin voidaan arvioida, että tielinja-alue on mielestäni kohtalaisesti inventoitu muinaisjäännösten osalta. Tämä tarkoittaa sitä, että ainakin laaja-alaisten muinaisjäännösten (lähinnä asuinpaikat) löytyminen suunnitellun tielinjan kohdalta on mielestäni varsin epätodennäköistä. Sen sijaan kyseisen kaltaisissa pikainventoinneissa, kuten tarkemmissa prospektoinneissakin, suppea-alaisia ja sijainniltaan epätyypillisiä muinaisjäännöksiä saattaa hyvinkin jäädä löytymättä.

Jyväskylässä 26.8.1996

Timo Sepänmaa

Liitteet:

- 1: lyhyt luettelo tielinjan lähialueella olevista muinaisjäännöskohteista
- 2: kohteen Mikkelin 50 tarkastuskertomus
- 3: kohteen Mikkelin 51 tarkastuskertomus
- 4: peruskarttaote 1:20 000. Tielinjan läheisyydessä olevat muinaisjäännöskohteet

---

Jakelu:

TVL Mikkelin tiepiiri / Juha Laamanen
museovirasto / Helena Taskinen
Savonlinnan maakuntamuseo

Muinaisjäännöskohteet noin 1 km säteellä välillä Mikkeli Silvasti-Ristiina Rahikkala (muinaisjäännösten numerointi viittaa Mikkelin kaupungin ja maalaiskunnan osalta Timo Jussilan inventointiin vuodelta 1992 ja Ristiinan osalta Timo Sepänmaa inventointiin vuodelta 1992):

MIKKELI [7] Tuukkala Tuukkala

rautakautinen ruumiskalmisto

Pk: 3142 04, X: 6837 50, Y: 3514 36, Z: 92-100

Löydöt: KM:2481, KM:9770, KM:9795, KM:9961, KM:9969, KM:10908, KM:15418, KM:18987, rautakirves, hopeasolki, rengassolki, pronssisolki, soikea kupurasolki, pronssinivel, luuta, kalmistolöytöjä, nuolenkärki, veitsi, pii-iskoksia, pronssiputki, ketjunktaja, kehäsolki, kangasta, hioinkivi, nahkahihnoja. tulusrauta, pronssikulunen, savipiippu, palanutta luuta, palanutta savea, rautaketjua, koruhihna, puukonterä, vyönsolki, nahkavyö, rautaveitsi, lasimassanappi, pronssihelmi, ketjunktatin, pronssiriipus, hevosenkenkäsolki, nahkappaleita.

Tutkijat: Pälvi S. 1933.

MIKKELI [8] Kyyhkylänniemi Kunnusuo a

kivi- rautakautinen asuinpaikka

Pk: 3142 04, X: 6837 14, Y: 3514 60, Z: 85-90

Löydöt: KM:18986, KM:19128, kivi-iskoksia, kvartsi-iskoksia, kvartsisieineitä, palanutta luuta, pii-iskoksia, saviastian paloja, kivikirves, kvartsihelmi, kvartsiakaavin, palanutta savea.

Tutkijat: Huurre M. 1978.

MIKKELI [12] Moisio Latokallio

rautakautinen polttokalmisto

Pk: 3142 04, X: 6838 25, Y: 3514 65, Z: 87

Löydöt: KM:10874, KM:10884, KM:10969, KM:11070, KM:18990, kilvenkupura, vyönsolki, vääntinänpyörä, metalliesine, palanutta luuta, keihäänkärki, viikate, kirves, padan korva, saviastian paloja, kuonaa, rautavannetta, kattilan sanko, kuulaimet, nuolenkärki, heloja, koruja, pronssirengas, puukonterä, pii-iskoksia,

Tutkijat: Sarasmo E. 1938.

MIKKELI [16] Tuukkala Kapalampi

kivikautinen asuinpaikka ka

Pk: 3142 04, X: 6837 50, Y: 3514 25, Z: 85

Löydöt: KM:25820, KM:26175, kiviesine, kvartsi-iskoksia, palanutta savea, piiesine, saviastian paloja, asuinpaikkalöytöjä.

Tutkijat: Koponen M. 1990.

MIKKELI [17] Tuukkala Kunnusuo b

kivikautinen asuinpaikka

Pk: 3142 04, X: 6837 14, Y: 3514 39, Z: 82-83

Löydöt: KM:25821, KM:26176, kvartsi-iskoksia, kvartsisieineitä, piikaavin, rautakuonaa, tuluspiitä, asuinpaikkalöytöjä.

Tutkijat: Koponen M. 1990.

MIKKELI [24] Tuukkala Tuukkalan talo

rautakautinen hajalöytöpaikka

Pk: 3142 04, X: 6836 78, Y: 3514 20, Oletus +/- 0 m

Löydöt: KM:3156, KM:18995, hevosenkenkäsolki, vääntinänkivi.

Tutkijat: Huurre M. 1972.

MIKKELI [25] Moisio ?

rautakautinen tai keskiaikainen hajalöytöpaikka
Pk: 3142 04, X: 6838 60, Y: 3514 32, Oletus
Löydöt: KM:19159, ristiriipus.
Tutkijat: Huurre M. 1973.

MIKKELI [32] Haahkala Silvasti
rautakautinen hajalöytöpaikka II
Pk: 3142 04, X: 6837 36, Y: 3513 48, Z: 98
Löydöt: KM:26962, soikea kupurasolki.
Tutkijat: Poutiainen Hannu tarkastus 1992, Poutiainen Hannu kaivaus 1992.

MIKKELI [35] Tuukkala Annilantie
rautakautinen asuinpaikka II
Pk: 3142 04, X:6838 20, Y: 3514 04, Z:95
Kaituen- ja Moisionlammen välisellä kannaksella sij. pelto
Löydöt: KM 27370 rautakaudentyypin keramiikkaa ym.
Tutkija: Poutiainen, Hannu kaivaus vv/kk 1992 / 6

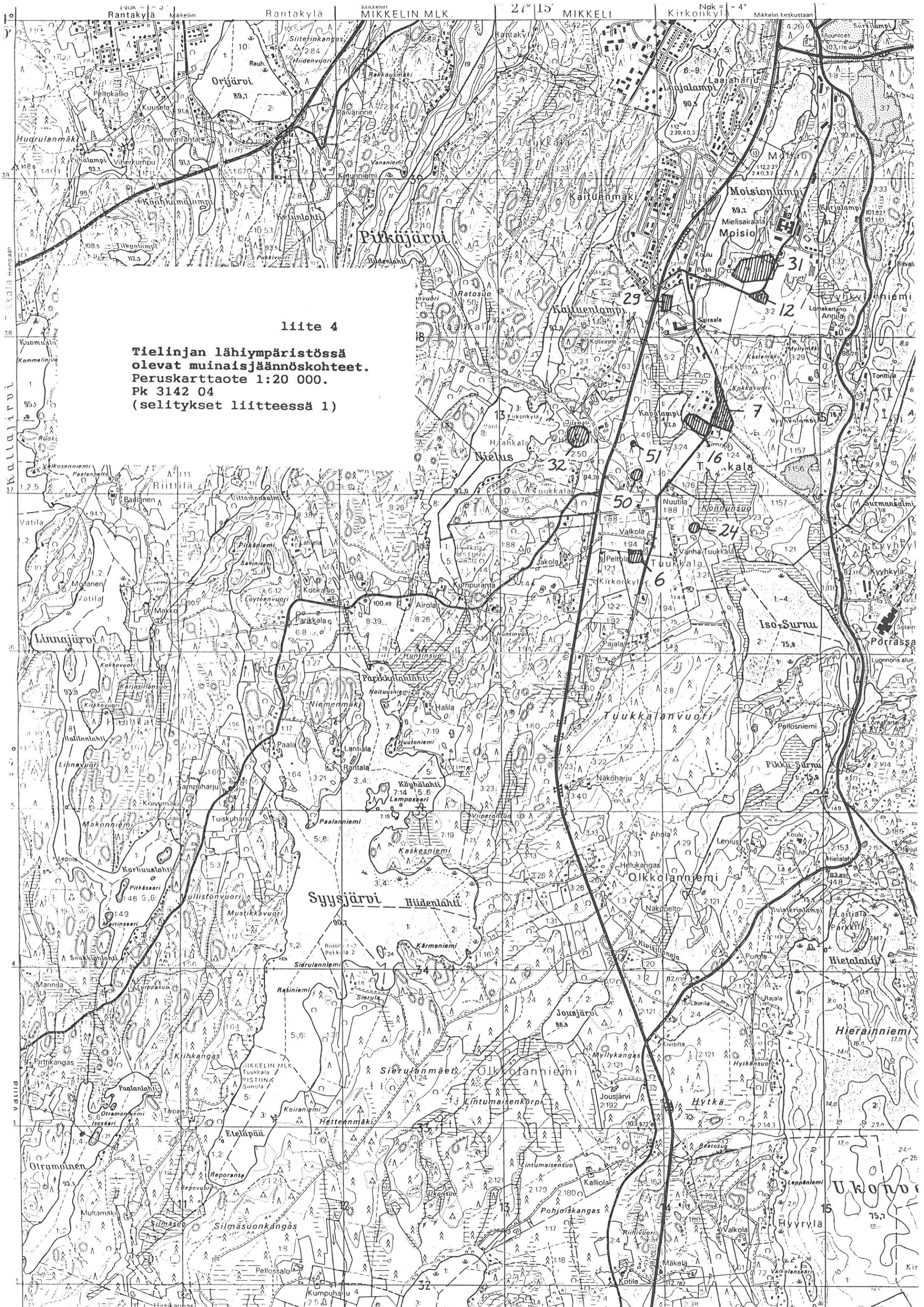
MIKKELIN MLK [6] Tuukkala Valkola
rautakautinen asuinpaikka II
Pk: 3142 04, X: 6836 62, Y: 3513 84, Z: 87
Paikka sijaitsee Mikkelin asemalta 5.8 km S.
Löydöt: KM:11524, KM:12689, KM:14074, keihäänkärki, rautaesineen paloja, hampaita, luukaavin, palanutta luuta, palanutta savea, pronssikoru, pronssilevy, rautakuonaa, saviastian paloja, veitsi.
Tutkijat: Turunen R. kaivaus 1956.

RISTIINA [65] Liikala ?
kivikautinen hajalöytöpaikka III
Pk: 3141 06, X: 6822 00, Y: 3514 50, kylän keskusta +- 1000 m
Paikantamaton löytö. Liikalan kylä on nykyistä Ristiinan keskustaajamaa.
Löydöt: KM:6928, kourutaltoa.

Vuoden 1996 tielinjainventoinnissa löytyneet kohteet (ks. tarkastuskertomukset liitteinä):

MIKKELI [50] Haahkala Silvasti B
ajoittamattomia röykkiöitä
Pk: 3142 04, X: 6837 12, Y: 3513 85, Z: 90-92
Kiven ja maan sekaisia kumpareita.
Tutkijat: Sepänmaa Timo inventointi 1996

MIKKELI [51] Haahkala Silvasti C
ajoittamaton röykkiö (mahdollinen pajankiuas)
Pk: 3142 04, X: 6837 32, Y: 3513 83, Z: 92-93
Nokea, kiviä ja rautakuonaa sisältävä kumpare metsikössä. Halk. 2,5 m.
Tutkijat: Sepänmaa Timo inventointi 1996

liite 4

**Tielinjan lähiympäristössä
olevat muinaisjäännöskohteet.
Peruskarttaote 1:20 000.
Pk 3142 04
(selitykset liitteessä 1)**

KUULAJÄRVI

VALLI

KIR

ajottamattoman kohteen tarkastuskertomus:

Kunta: MIKKELI

Kylä: Haahkala

Nimi: Silvasti B

Inv.nro: 50

inj. 1000 50 2230

Mj.tyyppi: røykkiö

Luokka:

Ajoitus: ajoittamaton

Kartta: 3142 04 Koordinaatit: paikka +- 25 m

X: 6837 12 Y: 3513 85 Z: 90.0 Z2: 92.0

Kiven ja maan sekaisia kumpareita. Löytöinä rautakuonaa (ei talletettu).

Pellon laidassa olevalla metsittyvällä niityllä.

Tutkija: Sepänmaa Timo

inventointi vv/kk 1996

Paikka sijaitsee Mikkelin tuomiokirkosta 5,3 km etelään, Mikkel-Kouvola -tien itäpuolella, Silvastin risteuksen kohdalta lounaaseen kohti kolmea omakotitaloa kääntyvän tien itäpuolella, risteyksestä noin 200 m.

Sepänmaa 1996:

Paikka löytyi tielinjainventoinnin yhteydessä toukokuussa 1996.

Alueella on noin 20 x 30 m:n alalla useita kiven ja maan sekaisia kumpareita. Kumpareet ovat suurien maakivien, jossakin tapauksessa mahdollisesti kalliokielekkeen, lomaan tehtyjä. Kumpareista suurin on kooltaan noin 7 x 4 m, korkeudeltaan yli metrin (pienessä rinteessä). Muut ovat kooltaan 2-4 metrisiä, enemmän tai vähemmän selvästi erottuvia. Osa kummuista lienee uudehkoja pellon raivausröykkiöitä, mutta muutamat, mm. suurin ovat pinnaltaan hyvin maatuneita ja siten ilmeisesti melko vanhoja. Selvähköjä, "vanhalta näyttäviä", kumpuja havaitsin kolme, lisäksi on useita epäselvempiä tai uudemmalta vaikuttavia. Alueen pintamaana, myös kumpujen peitteenä on tiukka multakerros, ilmeisesti laiduntamisen perua.

Tein alueelle useita koekuoppia. Kumpujen kohdalle ja laiduille tehtyjen koekuoppien perusteella nämä näyttivät (ainakin pintakerroksen osalta) koostuvan suurehkoista, yli 20 senttisistä kivistä ja tiukkaan pakkaantuneesta pikkukiveä sisältävästä mullasta. Metallinilmaisimella löytyi suurimman kumpareen pohjoisreunan ympäriltä muutama suurehko rautakuonan kappale. Rautakuonan esiintymäalueella maa oli lievästi noensekaista ja hieman likaisempaa kuin muissa kuopissa, ei kuitenkaan esimerkiksi polttokalmistoissa esiintyvän nokimaan kaltaista. Muissa koekuopissa maa oli puhdasta, korkeintaan humuksensekaista, eikä mitään selvää viitettä kulttuurimaasta tavattu. Metallinilmaisimella en rautakuonan lisäksi tavannut kuin uudenaikaista rojua: nauvoja, rautalankaa ym. Kokeilin maata røykkiöiden ympäristössä myös kairalla. Edellämainituista havainnoista poikkeavaa en saanut näytekoloon tarttumaan.

Kävelin ympäristön avoinna olevat pellot mielestäni kattavasti läpi. Mitään esihistoriaan viittaavaa en lähipelloilta löytänyt, myös historiallisen ajan asutukseen liittyvää tavaraa oli paikka huomioon ottaen yllättävän vähän. (Ks. huomautus.)

Kumpujen tarkoitus ja ajoitus ei selvinnyt inventoinnissa. Kyseessä saattavat olla melko myöhäiset raivausröykkiöt, jotka laiduntaminen on saanut näyttämään hautakumpumaisilta. Rautakuona ei ajoita eikä selvitä kumpujen tarkoitusta - raudanvalmistukseen ne tuskin liittyvät, sillä kuonaa oli melko vähän. Alueen poikki tai vierestä on suunniteltu liittymää Silvastin risteyksestä vanhalle Tuukkalan kylätielle. En ota kantaa, ovatko koekaivaukset paikalla tässä tapauksessa tarpeen. Tähdennän, että selviä viitteitä esihistoriasta ei ole tavattu.

Kohta vaikuttaa kuitenkin rautakautisten muinaisjäännösten suhteen lupaavalta. Paikka on osa samaa rautakaudelta periytyvää kulttuurimaisemaa kuin mm. Tuukkalan kalmisto ja asuinpaikka 700-900 m koilliseen ja itään, Valkolan asuinpaikka 500 m etelään sekä Silvastin kupurasoljen löytöpaikka 400 m luoteeseen ja (Vanhan-)Tuukkalan hevosenkenkäsoljen löytöpaikka 500 m kaakkoon. Paikasta noin 200 metriä pohjoiseen löytyi saman inventoinnin yhteydessä rautakuonaa sisältävä kumpu, joka lienee historiallisen ajan pajankiuas (kohde 51).

Peruskarttaote liitteenä 4.

(Huomautus: Paikasta 150 m itään on pohjoiseen viettävä peltoharjanne, joka topografialtaan vaikuttaa lupaavalta rautakautisen asuinpaikan kannalta. Kävelin harjanteen läpi ja poimin pussillisen rautakautisen (mustan) keramiikan kaltaista tavaraa. Lähemmässä tarkastelussa kappaleet kuitenkin paljastuivat hiekan ja pien muodostamiksi ohuiksi kappaleiksi (voi testata liekillä). Mainittakoon, että multaisina useat kappaleet ovat aivan rautakautisen keramiikan kaltaisia. (Samanlaisia havaitsin jälkeempään Kenkäveronniemen rautakautisella muinaisjäännösalueella). Edellinen tiedoksi alueella ehkä myöhemmin liikkuville arkeologeille.)

ajottamattoman kohteen tarkastuskertomus:

Kunta: MIKKELI

Kylä: Haahkala

Nimi: Silvasti C

Inv.nro: 51

mjt. 1000 CD 7231

Mj.tyyppi: røykkiö

Luokka: 0

Ajoitus: ajoittamaton

Kartta: 3142 04 Koordinaatit: paikka

X: 6837 32 Y: 3513 83 Z: 92.0 Z2: 93.0

Pyöreä, kiveä, nokea ja rautakuonaa sisältävä kumpu. Halkaisija 2,5 m, korkeus n. 70 cm. Kuusimetsää kasvavalla rinteellä. Myöhemmän asutuksen jälkiä.

Tutkija: Sepänmaa Timo

inventointi vv/kk 1996

Paikka sijaitsee Mikkelin tuomiokirkosta 5 km etelään, Mikkeli- Kouvola -tien itäpuolella, Silvastin risteyksestä noin 150 metriä koilliseen.

Sepänmaa 1996:

Paikka löytyi tielinjainventoinnin yhteydessä toukokuussa 1996.

Päätien ja Kapalammen lounaispuolella olevien peltojen välissä on asumaton, kuusimetsänä oleva moreeniharjanne, N-S -suunnassa noin 200 m pitkä ja W-E -suunnassa 150 m leveä. Alueella on runsaasti vanhoja asumista ja muuta toimintaa osoittavia merkkejä. Pitkin aluetta on useita uudehkoja maahan kaivettuja jätekuoppia sekä mm. autonromuja. Hieman vanhempaan toimintaan viittaavaat alueen itäosassa, kymmenisen metriä nykyisen pellon laidasta olevat kivikasat, jotka ovat tulkittavissa pellonraivausrøykkiöiksi. Näiden lähellä on myös kivetty kuoppa, mahdollisesti vanha kaivo. Alue lienee vanha talon tai torpan paikka.

Alueen itäkoilliseen viettävällä rinteellä, pellon laidasta noin 30 metriä, on selkeä pyöreähkö sammaleen peittämä kumpu, halkaisijaltaan noin 2,5 m ja korkeudeltaan noin 70 cm. Kumpuun ja sen viereen tehdyissä koekuopissa havaittiin palaneita kiviä, vahvaa nokimaata ja runsaasti rautakuonaa. Kuona on raskasta, runsaasti metallista rautaa sisältävää. Metallinielmaisimella kuonaa havaittiin usean metrin säteellä kummun ympäristössä.

Kyseinen kumpu liittyy siis selvästi raudanvalmistukseen. Sijainti, muoto ja kummun sisältämien kivien ja nokimaan suhteellisen suuri osuus viittaavat mielestäni siihen, että kyseessä on pajan kiuas, ei raudanpelkistyspaikka. Ajoittavia löytöjä kummusta ei tullut, mutta muut havainnot ympäristöstä sekä kummun kohtalainen häiriintymättömyys viitannevat melko nuoreen ikään (ehkä korkeintaan 200 vuotta?).

Sijaintinsa ja maastonsa puolesta alue vaikutti varsin lupaavalta rautakautisten muinaisjäännösten kannalta. Kohtalaisesta koekuopituksesta, kairakokeista ja metallinilmaisimen käytöstä huolimatta alueelta ei tavattu merkkejä esihistoriasta. Uudehkon asutuksen merkkejä alueella sen sijaan tavattiin kauttaaltaan. Kävelin metsäsaarekkeen itä-, etelä ja lounaispuoliset pellot melko kattavasti. Mitään esihistoriaan viittaavaa näiltä ei kuitenkaan löytynyt.

Kuonakasasta noin 200 m etelään havaittiin saman inventoinnin yhteydessä kiven ja maan sekaisia kumpuja (kohde 50).

Peruskarttaote liitteenä 4.

(Metsäsaarekkeen länsilaidalla, päätien leikkauksessa oli muutamia tummatulikukkia. Kasvi on kuitenkin lähialueilla varsin yleinen eikä tässä tapauksessa paikanna rautakautta - ehkä kuitenkin rautakautista kulttuurimaisemaa.)